

Schriftelijke beantwoording vragen Algemene Financiële Beschouwingen Eerste Kamer

CDA

Vraag

Monetaire eenheid is de moeite waard gebleken. Maar kop in veel kranten is toch dat Euro niet heeft geleid tot een hogere economische groei. Heeft minister hier een verklaring voor?

Antwoord

Ondanks koppen in de krant blijkt uit studie van IMF en Cie dat intra-EMU handel met 7 -18 % is toegenomen na totstandkoming van de EMU. Nederland (volgens IMF +12,9%) en Spanje (13,1%) hebben meest geprofiteerd. Uiteraard zijn er op langere termijn nog meer positieve effecten te verwachten van een toegenomen transparantie en verdere flexibilisering van de economie als gevolg van de economische en monetaire eenwording.

Vraag

Is het volgens kabinet gewenst om Franse voorbeeld te gaan volgen (bevolkingspolitiek)? In de zin van een verbetering van de kinderopvang en het vergemakkelijken van de combi arbeid en zorg?

Antwoord

Het CDA lijkt te doelen op een verplichte werkgeversbijdrage in de financiering van de kinderopvang, zoals in Frankrijk waar, in tegenstelling tot in Nederland, is gekozen voor een verplichte werkgeversbijdrage. Een verplichte werkgeversbijdrage zou als beleids optie in beeld kunnen komen als de werkgeversbijdragen achter blijven, en de kosten voor de overheid voor de compensatieregeling te zeer zouden oplopen. Er komen dan in principe twee varianten in aanmerking, een individueel en een collectief model. De tweede variant gaat uit van een gelijke bijdrage van alle werkgevers door middel van premieheffing, vergelijkbaar met het door CDA genoemde Franse model. Ook in België wordt iets soortgelijks toegepast. De consequenties van dit model voor doelgroepen zouden nader bekeken moeten worden. In het model met premieheffing zouden de werkgeversbijdragen meetellen als overheidsuitgaven. Indien gekozen wordt voor een collectief gefinancierde, verplichte werkgeversbijdrage, dient hierbij rekening gehouden te worden met het EMU-saldo en het MLO-kader. De huidige bijdragen van werkgevers zouden vrijvallen. Al met al een complexe en ingrijpende wijziging van de Wet op de Kinderopvang.

Kortom, beide varianten van een verplichte werkgeversbijdrage betekenen een ingrijpende wijziging van de Wet kinderopvang, die per 1 januari 2005 in werking zal treden. Het lijkt de regering verstandig eerst de werking van de nieuwe wet af te wachten. Wat betreft werkgevers is de recente oproep van de Stichting van de Arbeid van belang. Tijdens de Tweede-Kamerbehandeling van de Wet kinderopvang is door de minister van SZW op vragen over een verplichte werkgeversbijdrage geantwoord dat aan de hand van de resultaten van de evaluatie in 2006 naar de stand van zaken van

de werkgeversbijdragen wordt gezien of en zo ja welke maatregelen nodig zijn. Onderwijs is ook een belangrijke prioriteit van het kabinet. Dit komt o.a. tot uitdrukking in de intensiveringen van het kabinet in kennis en onderwijs die oplopen tot ca € 700 mln in 2007.

Vraag

Is een andere Europese welvaartsontwikkeling op langere termijn houdbaar? Ook mede in het licht van het jongste SCP rapport

Antwoord

Uit internationale vergelijkingen blijkt dat er in Nederland relatief veel mensen werken, maar dat deze jaarlijks minder uren werken dan in de meeste andere OESO-landen. Oorzaken zijn een hoog aandeel deeltijders en een lager aantal gewerkte uren door een voltijdwerknemer per jaar in vergelijking met het EU-gemiddelde. Afhankelijk van de gekozen bron en definitie is het verschil in gewerkte uren door voltijders tussen de 1½ en 3 weken per jaar.

Verschillende nationale en internationale instituties maken verschillende keuzes bij het construeren van het aantal gewerkte uren per werkende in een land. Dit speelt met name een rol bij het bepalen van het aantal gewerkte uren per jaar door een voltijder. Dit bemoeilijkt de vergelijkbaarheid. De OESO geeft echter aan dat dit niet leidt tot onterechte conclusies. Het algemene beeld blijft bestaan dat een voltijder in Nederland minder werkt dan de gemiddelde voltijder in de EU-15.

Het product van het aandeel mensen dat werkt en het aantal uren dat zij jaarlijks werken laat zien dat het jaarlijks aantal gewerkte uren per hoofd van de bevolking tussen 15-65 jaar in Nederland lager is dan in veel andere westerse landen. Onafhankelijk van de bron en definitie eindigt Nederland laag in een internationale vergelijking, samen met landen als België, Frankrijk en Italië. De hoge arbeidsparticipatie in personen in Nederland is niet genoeg om het lagere aantal gewerkte uren per werkende persoon te compenseren.

Het feit dat de meeste andere westerse landen een hoger aantal gewerkte uren per hoofd van de beroepsbevolking kent, geeft aan dat er mogelijk ruimte is in Nederland om deze te verhogen. Niet omdat we dan op deze internationale ranglijsten beter zullen scoren. Maar wel omdat dit zal bijdragen aan het verhogen van onze welvaart en het versterken van het economisch draagvlak. Hierdoor zullen we beter in staat zijn om onze collectieve voorzieningen op een goed niveau te handhaven. Dit betekent goede en toegankelijke zorg, goed onderwijs, een goed milieu en een adequate sociale zekerheid.

Vraag

Ziet het kabinet kans te komen tot een nationale aanpak bij de werkloosheid van laagopgeleiden?

Antwoord

Kabinet deelt de zorg om de werkgelegenheidspositie van laagopgeleiden. Mede om die reden is het van groot belang de economie te versterken. Een structurele aanpak van de economie zal leiden tot meer economische groei en banen, ook voor laagopgeleiden. Deze aanpak is geen eenzijdige van het kabinet, maar wordt gedeeld door sociale partners. Blijkens het bereikte sociaal akkoord. De hervormingsagenda en structurele versterking van de economie heeft daarmee een nationale dimensie gekregen. Bovendien is het kabinet van mening dat niet de vraag naar arbeid moet worden gestimuleerd, maar het aanbod. In die visie passen geen subsidieregelingen of tijdelijke dispensatie van het loon. Uit studies is ook gebleken dat dergelijke instrumenten weinig effectief zijn en een grote deadweightloss kennen. Overigens voert ook het kabinet een beleid dat gericht is op het aan het werk krijgen van laagopgeleiden. Het bestrijden van de armoedeval is er op gericht werk altijd te laten lonen. Bovendien wordt een actief arbeidsmarktbeleid gevoerd. Zo is in de nieuwe Wet Werk en Bijstand een stelsel van rechten én plichten opgenomen waar uitkeringsgerechtigden aan moeten voldoen.

PvdA

Vraag

Discussie over netto ontvanger of betaler is contraproductief. Nederland moet niet denken als penningmeester, maar als ondernemer.

Antwoord

De regering meent dat het ook voor een lidstaat die 'denkt als ondernemer' onverstandig zou zijn om niet te kijken naar de budgettaire gevolgen van communautair beleid. De suggestie dat Nederland zijn positie louter zou baseren op de gevolgen voor de Nederlandse nettopositie ('denken als penningmeester') is onjuist.

De Nederlandse regering vindt het logisch dat Nederland een nettobetaler aan de Europese Unie is. Dit is een vanzelfsprekend gevolg van herverdelingsmechanismen in de begroting van de EU, waarmee in financieel opzicht uiting wordt gegeven aan solidariteit (relatief rijke lidstaten dragen bij aan *catching up* van relatief arme lidstaten).

Het feit dat Nederland al een aantal jaar per hoofd van de bevolking de grootste nettobetaler aan de begroting van de Europese Unie is, is volgens de Nederlandse regering echter niet gerechtvaardigd. Deze extreme situatie is een indicatie van fundamentele onevenwichtigheden in het systeem van de EU-financiën. De Europese Commissie erkent dat een aantal lidstaten een excessieve betalingspositie heeft die voor correctie in aanmerking zou moeten komen.

Dit alles betekent echter niet dat de Nederlandse regering bij het beoordelen van Commissievoorstellen alleen oog zou hebben voor de nettopositie. Nederland loopt in Europa zelfs voorop waar het gaat om een inhoudelijke benadering van EU-beleid in het kader van de nieuwe financiële perspectieven (raamwerk EU-uitgaven 2007-2013). Het Nederlands voorzitterschap heeft met de zogeheten 'bouwsteenbenadering' gekozen voor een discussie over de inhoud en niet uitsluitend over de totaalplafonds. Bovendien heeft de regering heeft in diverse kamerbrieven een uitgewerkte en inhoudelijk onderbouwde positie uiteengezet voor dit nieuwe meerjarige begrotingskader. In deze brieven wordt een helder overzicht geschetst van de inhoudelijke prioriteiten die de Nederlandse regering voorstaat.

VVD

Vraag

Welke toetsbare doelstellingen worden door het kabinet nagestreefd? Waaraan kunnen wij het succes van het regeringsbeleid afmeten?

Antwoord

In de Miljoenennota van vorig jaar staat in hoofdstuk 1 aangegeven wat het kabinet deze kabinetsperiode wil bereiken. Daarnaast wordt in het kader van de VBTB-cyclus ieder jaar in de verschillende begrotingen de concrete doelstellingen per departement aangegeven

Vraag

Wie houdt er toezicht op de toezichthouder. Welke verantwoordelijkheden zijn er voor de Minister van Financiën weggelegd en hoe houdt hij controle over de door hem aan de AFM gedelegeerde bevoegdheden?

Antwoord

De AFM moet zich houden aan de wettelijke regels en moet zorgen voor een adequate uitvoering van zijn taken. Door de minister zal moeten worden nagegaan of dit ook het geval is. De minister heeft echter geen onbeperkte bevoegdheden jegens de AFM. Hij heeft bevoegdheden terzake van algemene, niet op individuele gevallen van toezichtuitoefening betrekking hebbende aangelegenheden. De minister heeft geen bevoegdheden om in te grijpen in de dagelijks praktijk van toezicht, hetgeen ertoe dient de onafhankelijke oordeelsvorming door de AFM te waarborgen. Wel staan de minister onder meer de volgende instrumenten ter beschikking om na te gaan of de AFM goed functioneert. De AFM is in beginsel verplicht aan de minister de gevraagde informatie te verstrekken die nodig is om na te gaan of de toezichthouder de wet goed uitvoert. De minister kan aan die informatie ontleende bevindingen en conclusies aan de Kamer mededelen, voor zover deze gegevens niet vertrouwelijk zijn. De toezichthouder is voorts gehouden jaarlijks een jaarverslag op te stellen waarin de taakuitoefening en het daarbij gevoerde beleid wordt beschreven. Het jaarverslag wordt toegezonden aan de minister, die vervolgens een afschrift een aan de Tweede Kamer stuurt. De

begroting en jaarrekening van de AFM behoeven verder de instemming van de minister. Ook worden de leden van het bestuur en de raad van toezicht van de AFM worden bij koninklijk onderscheidenlijk ministerieel besluit voor ten hoogste vier jaren benoemd. Overigens heeft de AFM naast een bestuur een raad van toezicht die belast is met toezicht op het doelmatig en doeltreffend functioneren van het bestuur, in het bijzonder ten aanzien van het financieel beheer. Hierdoor bestaat er een vorm van interne controle van waaruit een preventieve en corrigerende werking uitgaat.

Vraag

Een aantal toezichthouders in de Europese financiële sector is doende om informeel een centrale autoriteit te vormen. Gedacht wordt ook bijvoorbeeld aan een Europees agentschap om knopen door te hakken op het terrein van de internationale verslaggevingsstandaard. De minister is een voorstander van een dergelijke samenwerking. Welke rol ziet hij voor zichzelf weggelegd om deze doelstelling dichterbij te brengen? Welke acties kan de minister ondernemen tegen het toezichtshoppen naar landen zoals Luxemburg en Ierland?

Antwoord

Het Europese comité van effectentoezichthouders (CESR) heeft recentelijk een rapport geschreven waarin zij haar visie voor de toekomst van het toezicht in Europa uiteenzet. CESR ziet een agentschapmodel als een van de mogelijkheden ter verbetering van de convergentie van Europees toezicht. Deze discussie over de toekomst van het toezicht op de Europese financiële sector ondersteun ik. Gegeven de ontwikkelingen in de Europese financiële sector is meer samenwerking tussen de Europese toezichthouders op middellange termijn gewenst. Onlangs heb ik opgetreden als gastheer van een internationaal seminar met als titel "Supervisory convergence in Europe". Daar spraken vertegenwoordigers van onder andere de Europese Commissie, de comités van toezichthouders in Europa en de Fed over hoe meer samenwerking tussen de toezichthouders en meer harmonisatie van de toezichtpraktijk in Europa kunnen leiden tot minder marktverstoringen en een *level playing field* voor financiële instellingen in Europa. Dit seminar was vooral bedoeld om ideeën en gedachten uit te wisselen over de toekomst van het toezicht in Europa. Hoewel ik overtuigd ben van de noodzaak tot meer samenwerking in Europees verband op de middellange termijn, staat de manier waarop dat zou kunnen worden vormgegeven nog open. Als Europees voorzitter hebben wij daarom deze discussie hoog op de Europese agenda geplaatst. Ook na het Nederlands voorzitterschap zal ik mijn best blijven doen om deze discussie in Europa gaande te houden. In het Europese *Financial Services Committee* (FSC), onder leiding van de Thesaurier Generaal Kees van Dijkhuizen, in de ECOFIN en in het Europees effecten comité (ESC) is dit een onderwerp van discussie.

"Toezichtshoppen" zou kunnen plaatsvinden indien de toezichtsinspanning in verschillende lidstaten significant verschilt. Bij verdergaande ontwikkeling van een Europese kapitaalmarkt met eenvormige regelgeving, de hoofddoelstelling van het actieplan financiële diensten, worden de verschillen in

toezicht steeds kleiner. In combinatie met eerdergenoemde ontwikkelingen is de verwachting dat eventueel "toezichthoppen" zal afnemen.

De stelling dat ondernemingen hun activiteiten daar onderbrengen waar het toezicht gering is, is overigens voor discussie vatbaar. Bedrijven in de financiële sector zullen over het algemeen goed toezicht (kwalitatief goed tegen beperkte toezichtlasten) en de daarmee samenhangende goede reputatie van de betreffende kapitaalmarkt prefereren boven gering toezicht.

Toezicht is dus één factor. De verschuiving naar Luxemburg en Ierland wordt ook gedreven door andere factoren zoals fiscaal regime en vennootschapsrecht. Dergelijke factoren zijn minstens zo belangrijk als de kwaliteit van het toezicht. Zoals bij de behandeling van de Wet toezicht beleggingsinstellingen richting tweede kamer aangegeven, komt Financiën binnenkort (verwachting: februari) met een notitie waarin wordt ingegaan op de concurrentiepositie van Nederland als vestigingsplaats voor beleggingsinstellingen/fondsen. Daarin zullen naast toezichtaspecten ook fiscale en vennootschapsrechtelijke onderwerpen aan de orde komen. Deze notitie zal ook ingaan op mogelijke acties om de concurrentiepositie van de Nederlandse financiële markt op deze aspecten te verbeteren.

Vraag

Kan de minister de twijfel over de haalbaarheid van dit kabinetsplan inzake het terugdringen van de administratieve lasten wegnemen?

Antwoord

De rijksregels veroorzaken samen ruim 16 miljard aan administratieve lasten. Doelstelling uit het Hoofdlijnenakkoord is administratieve lastenreductie voor bedrijven met een kwart netto (oftewel ruim 4 miljard) in deze kabinetsperiode. Hiertoe wordt nu een groot aantal plannen uitgevoerd binnen departementen die moeten leiden tot een vermindering van administratieve lasten voor bedrijven met netto 17%, ongeveer €3 miljard. Het bedrijfsleven is hier uitgebreid bij betrokken geweest en blijft ook betrokken bij het vinden van meer reducties. Het kabinet is met deze eerste slag goed op weg. In voorjaar wordt een tweede slag gemaakt en wordt het parlement geïnformeerd over aanvullende reductievoorstellen en de vaststelling van de departementale administratieve lastenplafonds. De effecten van deze operatie zullen in de komende jaren zichtbaar worden. Het aanpassen van wet- en regelgeving kost nu eenmaal de nodige tijd. Zoals te zien in bijlage 7 van de Miljoenennota verwacht het kabinet voor het eind van 2004 ruim € 800 miljoen aan administratieve lasten te reduceren.

Vraag

Wat zijn de kerntaken van de overheid en welke taken dienen dan afgestoten te worden? Welke doelstellingen moeten worden nagestreefd en hoe kan de realisatie van die doelstellingen worden gemeten? Welke regelgeving past daar het beste bij en hoe meten we of met de regelgeving de doelstellingen zijn of worden bereikt? Terughoudendheid van de politiek is zeer op zijn plaats. Te vaak

wordt er gereageerd op en vervolgens geregeerd naar aanleiding van incidenten. Graag een reactie van de minister op deze bespiegelingen.

Antwoord

De overheid moet in haar optreden steeds vele belangen meewegen. Daarbij moet de overheid ervoor waken, dat zij niet te snel naar instrument van regelgeving grijpt. De roep om naar aanleiding van voorvallen in de samenleving regels te stellen is ook steeds groot. Ik deel de opvatting van de heer Biermans, dat de overheid goed de afweging moet maken wat haar kerntaken zijn. Het Programma Andere Overheid (PAO) van collega de Graaf gaat in belangrijke mate ook over de vraag wat des overheids is en wat niet. Daartoe wordt thans een majeure takenoperatie uitgevoerd, waarbij enerzijds alle ministeries hun taken nagaan en anderzijds acht rijksbrede onderwerpen - zoals veiligheid, bestuurlijke coördinatie, EU-aangelegenheden, ruimtelijk beleid, risicobeleid onder de loep worden genomen. Dit is een tamelijk fundamenteel proces. De uitkomsten daarvan zullen in het late voorjaar van 2005 bekend worden. Daarop zal besluitvorming komen die kan leiden tot beleidsbeëindiging, taakdelegatie, andere financiële stromen, bundeling van taken en een herordening van ambtelijke en politieke verantwoordelijkheden. De overheid kan niet verantwoordelijkheid voor alles wat in de samenleving gebeurt op zich nemen. Zij moet zich ook terughoudendheid opstellen bij het maken van nieuwe regels. Ik onderschrijf dan ook zeer - dat zal u niet verbazen - de opvattingen die de collega's Remkes en De Graaf in het debat over het rapport van de Algemene Rekenkamer 'tussen beleid en uitvoering' in uw Kamer hebben geuit. Te vaak wordt beleid op beleid gestapeld, zonder dat de beleidsmakers zich ervan hebben vergewist of dit beleid wel effectief is, wel wordt uitgevoerd zoals aanvankelijk is beoogd of dat eerder geïmplementeerd beleid op zijn merites is getoetst. Daar waar de overheid wel regels stelt, moet dat ook met zo min mogelijk onnodige lasten voor het maatschappelijk en economisch verkeer geschieden. Met oog daarop wordt voor nieuwe regelgeving ook een bedrijfseffectentoets uitgevoerd en wordt op het punt van de administratieve lasten bezien of de lichtste vorm van de noodzakelijke regelgeving is gekozen. Het kabinet vindt daarbij de administratieve lastendruk bovendien al zo hoog dat zij vindt dat deze met een kwart terug moet en dat noodzakelijke administratieve lasten uit nieuwe regels moeten worden gecompenseerd.

Vraag

Hoe denkt de minister de effectiviteit van de Wet MOT te vergroten

Antwoord

In 2002 zijn, zoals opgemerkt, bijna 138000 transacties als ongebruikelijk gemeld aan het Meldpunt ongebruikelijke transacties. Na melding worden de ongebruikelijke transacties nader onderzocht- zijn de bij de transactie betrokken personen bekend bij de politie, is er mogelijk een band met terrorisme, is er om andere redenen te vermoeden dat er misdrijf in het spel is. Als dat iets oplevert worden de transacties als verdacht doorgemeld. In 2002 zijn 24 757 transacties als verdacht doorgemeld. 7029 verdachte transacties hebben geresulteerd in 442 onderzoeksvoorstellen van het BLOM, de politie-eenheid die ten behoeve van de opsporingsdiensten doormeldingen coördineert en veredelt. Naast de

onderzoeksvoorstellen van het BLOM wordt de verdachte transactie-informatie ook gebruikt door politiekorpsen over het gehele land, vaak als sturingsinformatie in lopende zaken.

Niet alle onderzoeksvoorstellen van het BLOM resulteren in daadwerkelijke vervolgingen: in 2002 hebben op basis van gemelde transacties 237 strafrechtelijk onderzoeken plaatsgevonden. Daarnaast zijn nog eens 120 zgn. HARM (Hit And Run Money laundering) zaken geïnitieerd, waarbij de politie direct actie neemt op grond van meldingen omdat, zogezegd, het criminele karakter er duimendik bovenop ligt.

Om dus cijfers van ongebruikelijke transacties te leggen naast aantallen processen verbaal zou een onjuiste indruk kunnen wekken. In één proces verbaal zijn meestal meerdere, soms honderden, ongebruikelijke transacties vervat. Daarnaast gebruiken politie en andere opsporingsdiensten de transactie informatie als sturing in opsporingsonderzoeken (bijvoorbeeld prioritering van aan te pakken zaken of als toetsingselement van uit andere bronnen verkregen criminal intelligence) Bovendien zij hier herhaald dat in sommige gevallen verdachte transacties wel degelijk verband bleken te houden met terroristische activiteiten.

Dit neemt echter niet weg dat het kabinet van mening is dat het meldsysteem voor verbetering vatbaar is. Het Wetenschappelijk Onderzoeks- en Documentatie Centrum van het Ministerie van Justitie heeft daarom de werking dat systeem laten onderzoeken. Dat heeft geresulteerd in het rapport "Uit onverdachte bron" dat dit jaar is verschenen. Daarin worden tekortkomingen gesignaleerd en aanbevelingen gedaan om het systeem te verbeteren die in grote lijnen door het kabinet worden onderschreven. De betrokken ministers zullen voor het eind van dit jaar de kamer informeren over de uitwerking van deze voorstellen.

Daarnaast zal ik de Tweede Kamer zeer binnenkort een voorstel tot wijziging van de Wet melding ongebruikelijke transacties toezenden waarin de overstap wordt aangekondigd van een rule-based (objectief) stelsel van meldingen naar een risk-based (subjectief) stelsel. Kort gezegd komt dat erop neer dat een instelling een transactie niet meldt omdat die transactie objectief aan zekere criteria voldoet maar omdat die instelling de transactie zelf apert ongebruikelijk vindt. Beoogd wordt om zo het aantal meldingen terug te dringen en dus ook de daarmee verbonden lasten. Er wordt nu in werkgroepen gewerkt aan de concretisering van zo'n overstap. In die werkgroepen zijn alle bedrijfstakken en beroepsgroepen die aan de meldplicht zijn onderworpen vertegenwoordigd.

Wat betreft het terugdringen van de administratieve lasten wil ik u in dit verband ook nog wijzen op het wetsvoorstel tot wijziging van de Wet identificatie bij dienstverlening die onlangs ter consultatie op de internet-site van Financiën is geplaatst. Hierin is een groot aantal administratieve lasten reducerende voorstellen opgenomen. Die voorstellen zijn het resultaat van besprekingen tussen marktpartijen en overheid in een werkgroep die speciaal was opgezet met het doel de administratieve lasten terug te

dringen. Zij behelzen onder meer een vrijstelling van de identificatieplicht in geval cliënt een publiekrechtelijk lichaam is of behoort tot een beursgenoteerde onderneming.

Vraag

Welke rol kan de fiscaliteit spelen in het kader van bedrijfsoverdrachten.

Antwoord

Bij de totstandkoming van bedrijfsoverdrachten speelt niet alleen de fiscaliteit een rol. Een soepele bedrijfsoverdracht wordt vooraleerst bepaald door een goede planning. De problemen rondom bedrijfsoverdrachten bevinden zich dan ook primair op het emotionele vlak en betreffende de financiering van de koopsom van de onderneming. Ten slotte kan ook het civiele recht voor complicaties bij bedrijfsoverdrachten zorgen. Dit alles neemt overigens niet weg dat de fiscale wet- en regelgeving wel degelijk een rol spelen. De fiscale begeleiding van bedrijfsoverdrachten heeft dan ook de constante en nadrukkelijke aandacht van deze regering, zoals ook blijkt uit het rapport "Bedrijfsoverdracht: continuïteit door fiscaliteit" dat deze zomer naar de Tweede Kamer der Staten-Generaal is gezonden. In dit rapport is als uitgangspunt geformuleerd dat de fiscaliteit bij bedrijfsoverdrachten niet tot gevolg mag hebben dat (één van) de partijen in liquiditeitsproblemen komt. Op grond van dit uitgangspunt en aan de hand van gesprekken met belanggroeperingen is het bestaande instrumentarium bezien en zijn enkele voorstellen ter stroomlijning van de regelgeving aangedragen, waarvan twee maatregelen zijn opgenomen in het Belastingplan 2005. Deze maatregelen zijn nader geformuleerd op grond van de bij de behandeling van het Belastingplan 2005 aangenomen amendementen van de leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal Van Vroonhoven-Kok¹ en Dezentjé Hamming². Het pakket voorziet allereerst in de uitbreiding van de bedrijfsopvolgingsfaciliteit in de Successiewet 1956, als gevolg waarvan de vrijstelling voor het schenkings- en successierecht wordt verhoogd van 30% van (kort gezegd) het ondernemingsvermogen naar 60% in de jaren 2005 en 2006 en naar 75% vanaf 1 januari 2007. Daarnaast voorziet het pakket in een faciliteit die tot gevolg heeft dat de overdrager van (een gedeelte van) een onderneming uitstel van betaling kan verkrijgen voor de ter zake van de staking verschuldigde inkomstenbelasting voorzover de overnemer een (gedeelte van de) koopsom schuldig blijft. Het uitstel van betaling wordt verleend voor een periode die afhankelijk is van het overeengekomen aflossingsschema (met een maximum van tien jaar) en wordt jaarlijks voor een evenredig gedeelte beëindigd. Ten slotte kan gebruik worden gemaakt van de doorschuiffaciliteit van artikel 3.63 van de Wet inkomstenbelasting 2001 indien wordt voldaan aan de driejaarstermijn. Hiermee is een pakket ontstaan dat naar mening van de regering het in het rapport geformuleerde uitgangspunt in ruime mate eerbiedigt en onderstreept. Voor nadere maatregelen is thans geen aanleiding. Dat geldt ook voor maatregelen buiten de fiscaliteit zoals het ondernemingsplanvouchertje.

¹ II 2004/05, 29 767, nr. 42

² II 2004/05, 29 767, nr. 58

Ook vragen deze leden nader in te gaan op de mogelijkheden binnen de fiscale wetgeving op het moment van onvrijwillige bedrijfsbeëindigingen. Deze leden wijzen hierbij in het bijzonder op de regelgeving betreffende het verstrekken van durfkapitaal (ook wel 'Tante Agaath'-regeling genoemd), waarvan zij stellen dat deze 'bijna ter ziele' is. Dit is een te stellige bewering. Dit moment is echter niet het juiste om nader in te gaan op de efficiency en effectiviteit van een regeling die momenteel in samenwerking met het Ministerie van Economische Zaken wordt geëvalueerd. Indien de uitkomsten van de evaluatie daar aanleiding toe geven, kan de regeling uiteraard opnieuw worden bezien.

Vraag

Fiscale compromissen zijn noodzakelijk voor een goed functionerend bedrijfsleven. Hoe denkt de Staatssecretaris erover om het lef van de inspecteur te laten terugkeren.

Antwoord

Fiscale compromissen moeten inderdaad mogelijk blijven. In de relatie tussen belastingplichtigen en Belastingdienst moeten ze zelfs een wezenlijke rol blijven vervullen. In de zogeheten contra-legembrief van 3 juni 2004 van Staatssecretaris staat het belang van het sluiten van compromissen daarom nog eens benadrukt (blz. 39 en 40). Compromissen passen in een relatie burger-overheid die gebaseerd is op vertrouwen. In de brief van 3 juni 2004 staat aangekondigd dat er een algemene werkinstructie voor de Belastingdienst komt, waarin de gevolgen van het contra-legembeleid uiteen wordt gezet. Die werkinstructie zal een positieve invalshoek hebben, dus vooral aandacht besteden aan wat de Belastingdienst voortaan wel doet als het gaat om het maken van afspraken en het sluiten van compromissen. In de gesprekken binnen de Belastingdienst wordt daarom ook de verantwoordelijkheid van de medewerkers benadrukt. De algemene werkinstructie zal uiterlijk halverwege december 2004 worden uitgevaardigd.

Vraag

Overheid moet zich toch ook houden aan de regels die zij uitvaardigt. Hoe is het te plaatsen dat bepaalde ambtenaren van 57 jaar en ouder mogen stoppen met werken?

Antwoord

De overheidswerkgever is zich ervan bewust dat hij - vanwege zijn bijzondere positie - het goede voorbeeld moet geven, ook waar het gaat om het stimuleren van langer doorwerken. De overheidswerkgever heeft daarnaast ook te maken met volume- en efficiencytaakstellingen. Omdat bij eventuele gedwongen ontslagen op aandringen van de vakcentrales het last-in-first-out-principe wordt gehanteerd, dreigt de overheidswerkgever juist jongere ambtenaren te moeten ontslaan. Dit terwijl de overheid een vergrijsd personeelsbestand heeft.

Om een onevenwichtige leeftijdsopbouw te voorkomen, wordt daarom tijdelijk gestimuleerd dat ouderen vrijwillig vertrekken en daarbij gebruik maken van hun eigen prepensioenregeling. De

maatregel is dan ook gericht op het voorkomen van gedwongen ontslagen; het gaat om werknemers die betrokken zijn bij reorganisaties. Verder is de maatregel van belang omdat de overheidswerkgever de jongeren in de nabije toekomst juist ook nodig heeft om aan voldoende personeel te komen (uittreden babyboomers). Ze nu ontslaan kan in de nabije toekomst tot problemen leiden.

Vraag

Welke mogelijkheden ziet de minister om projecten vaker dan nu het geval is via een PPS-constructie te realiseren. Waaraan kunnen wij het succes van zijn beleid afmeten? Welke concrete doelstellingen streeft hij na? Bemoeilijkt het Europese aanbestedingsbeleid het identificeren en vervolgens commiteren van marktpartijen. Welke rol kan de minister spelen om deze rem te lossen? Belemmert de fiscus de financiering van PPS-samenwerking niet onnodig door deze als onderhanden werk en niet als een door het consortium zelf voortgebracht bedrijfsmiddel, waarop mag worden afgeschreven, te behandelen?

Antwoord

Voor de beantwoording van de eerste twee deelvragen wil ik u verwijzen naar de PPS voortgangsrapportage die zeer binnenkort naar de Tweede Kamer gestuurd wordt. De vraag of het onderliggende activa als onderhanden werk of als zelf voortgebracht bedrijfsmiddel wordt behandeld is afhankelijk van de structuur die het consortium gekozen heeft. De afweging heeft bij de eerste pilots de nodige tijd gekost, die samenhangt met de nieuwheid van het concept (ook voor de belastingdienst). Binnen de belastingdienst is een kennisgroep verantwoordelijk gemaakt voor het bundelen van de kennis en ervaring op pps-gebied zodat het consortium sneller weet waar ze aan toe zijn.

SP

Vraag

Klopt het dat grote infrastructurele projecten, zoals Betuwelijn, na afronding grote exploitatietekorten hebben.

Antwoord

Oogmerk bij grote projecten is de exploitatie zo dekkend mogelijk te maken. Zo is bijvoorbeeld bij de Westerscheldetunnel sprake van tol en bij de HSL-Zuid van opbrengsten voortvloeiende uit de vervoersconcessie. Tevens worden er op het spoor gebruiksvergoedingen geheven. Bij de Betuwelijn is op dit moment nog niet duidelijk of er tekorten in de exploitatie zullen als saldo van gebruiksvergoedingen en kosten onderhoud en vernieuwingsinvesteringen. Prorail en het Havenbedrijf Rotterdam zullen een businesscase afronden. Deze zal vervolgens worden beoordeeld.

D66

Vraag

Kunnen stortingen van werkgevers in collectief beheerde pensioenfondsen op persoon direct worden opgevraagd om daarmee zelf voorzieningen te treffen of het geld aan andere zaken te besteden? Vreest de regering niet dat dit element leidt tot een behoorlijke stijging van de administratieve lasten voor bedrijven en de fiscus?

Antwoord

In het wetsvoorstel VUT/prepensioen en levensloopregeling wordt voor prepensioenaanspraken (alle aanspraken die gericht zijn op ingang voor het bereiken van de leeftijd van 65 jaar) een uitzondering voorgesteld op het afkoopverbod dat geldt voor pensioenen. Dit betekent niet dat deelnemers een recht op afkoop van deze prepensioenaanspraken krijgen, slechts de belemmeringen in de regelgeving met betrekking tot de afkoop van prepensioenaanspraken worden weggenomen. De beslissing of daadwerkelijk de mogelijkheid van afkoop wordt geboden is hiermee aan sociale partners. Wanneer tot afkoop van het prepensioendeel wordt overgegaan kan de werknemer hiermee inderdaad zelf voorzieningen treffen (bijvoorbeeld in de levensloopregeling) of het geld aan andere zaken besteden. Zoals in de MvT bij het wetsvoorstel VUT/prepensioen/levensloop is aangegeven, leidt deze mogelijkheid inderdaad tot eenmalige extra administratieve lasten. De precieze omvang is afhankelijk van de mogelijkheid van opvraag. De extra lasten zullen zich overigens naar verwachting over een aantal jaren uitstrekken. Bij de Belastingdienst zullen ook werkzaamheden in de sfeer van toezicht nodig zijn.

Vraag

Kan de regering een overzicht overleggen waar nu precies de administratieve lastendruk vermindert en waar deze toch enigszins zal toenemen?

Antwoord

De voortgang van de lopende trajecten op de verschillende beleidsterreinen wordt gemeld in de beleidsagenda's van de betreffende departementale begrotingen. Een rijksbreed cijfermatig overzicht is te vinden in bijlage 7 van de Miljoenennota. In de toelichting worden de afwijkingen in de uitvoering ten opzichte van de kabinetsbrief 'Meer ruimte voor ondernemen door minder lasten' uitgebreid toegelicht. Ook presenteert het kabinet daar de voortgang op de interdepartementale projecten.

ChristenUnie / SGP

Vraag

Hoe staat het met het rendement van de WBSO? Is deze zo laag als wel wordt beweerd?

Antwoord

De WBSO vermindert de S&O-loonkosten van de werkgever. Dit voordeel kan op verschillende manieren aangewend worden. Uit onderzoek blijkt dat de groep bedrijven die gebruik maakt van de WBSO het aldus ontstane loonkostenvoordeel geheel inzet voor S&O (additionaliteit), terwijl dit ook aangewend had kunnen worden voor andere uitgaven dan S&O, en daarnaast per euro voordeel zelf twee eurocent extra uitgeeft aan S&O-loon. Op basis van een econometrische analyse wordt geconcludeerd dat de WBSO significant bijdraagt aan de Nederlandse S&O-intensiteit, zowel op bedrijfsniveau als structureel op macroniveau.³ In EU-verband is daarnaast, in het kader van de 3% R&D ambitie, nog de werking van verschillende R&D-faciliteiten in verschillende lidstaten tegen het licht gehouden. De WBSO kwam daaruit naar voren als “best practice”, mede door zijn eenvoud en toegankelijkheid.⁴

Vraag

Graag reactie op stelling dat arbeidstijdverlenging leidt tot verhoging werkloosheid. Klopt het dat als alleen naar voltijdwerkers wordt gekeken dat Nederland veel minder slecht presteert dan de 20% die in Groeibrief wordt genoemd.

Antwoord

Zie antwoord bij vraag van CDA

Vraag

Is de Raad van State nog voldoende vrij om in alle onafhankelijkheid te adviseren.

Antwoord

- Het kabinet, VNG en IPO zien twee mogelijke adviesrollen voor de De Raad van State (RvS) t.a.v. de interbestuurlijke verhoudingen:
 - Het opstellen van een periodieke beschouwing over deze verhoudingen;
 - Het opstellen van een advies over specifieke onderwerpen, als kabinet, VNG en IPO daar in gezamenlijkheid naar vragen.
- Het overhedenoverleg zelf blijft de plaats waar beslissingen worden genomen over de onderwerpen die spelen tussen de overheden. De RvS krijgt dus nadrukkelijk een adviserende en geen arbitrerende rol.
- Over de definitieve formulering van het vragen van advies aan de RvS vindt nog overleg plaats met de RvS.

³ WBSO nader beschouwd; Onderzoek naar de effectiviteit van de WBSO door PricewaterhouseCoopers, Dialogic en de TUDelft, juni 2002 alsmede CPB Document, no. 008, juli 2001, De maatschappelijke kosten en baten van technologiesubsidies zoals de WBSO. Zie ook Eindrapportage IBO Technologiebeleid, juni 2002.

⁴ Zie Raising EU R&D Intensity, Improving the Effectiveness of Public Support Mechanisms for Private Sector Research and Development: Fiscal Measures, Report to the European Commission by an Independent Expert Group, 2003.

Vraag

Raakt burger in WMO recht op zorg kwijt. Dreigt daar ook korting/verschraling?

Antwoord

Het kabinet zal de taken die uit de AWBZ naar de WMO worden overgeheveld op het moment van overdracht 'schoon aan de haak' opleveren, zonder efficiencykorting. Daarbij is de stand van de door het parlement goedgekeurde begroting op het moment van overheveling maatgevend. Tevens vindt overleg plaats hoe het budget jaarlijks kan worden aangepast aan de groei van de vraag als gevolg van vergrijzing. Het gaat daarbij overigens niet om zorgvoorzieningen. Het kabinet is van mening dat een wettelijk recht op zorg gereserveerd moet zijn voor:

- a. aan een ernstig ziektebeeld gerelateerde noodzakelijke zorg;
- b. zorg die een individueel niet te dragen risico vormt (zowel qua beschikbaarheid als qua betaalbaarheid);
- c. zorg die bovendien op de particuliere markt niet verzekeraar is.

Deze criteria zijn aan de orde wanneer er voor extramurale behandeling, verpleging of (deels) voor persoonlijke verzorging wordt geïndiceerd en in de situaties waarin 'verblijf' wordt geïndiceerd ongeacht of dat verblijf daadwerkelijk in een instelling wordt genoten.

In de WMO gaat het echter niet om zorgvoorzieningen, maar om een breed scala van ondersteunende en welzijnsactiviteiten voor een brede doelgroep, soms als een individuele en soms als een collectieve voorziening vorm gegeven. De WMO wordt daarom ook niet vormgegeven als een wet op grond waarvan individuele rechten kunnen worden geclaimd, maar schept juist ruimte voor de integratie van algemeen gemeentelijk beleid en individuele gemeentelijke voorzieningen. De gemeente kan, rekening houdend met gemeentelijke mogelijkheden en behoeften, daarmee zoeken naar een optimale 'policy mix' om individueel maatwerk te kunnen bieden. Daarin zit de grote winst van de WMO. Dat wil niet zeggen dat het kabinet de mening is toegedaan dat mensen er dus niet op kunnen rekenen dat bepaalde ondersteunende voorzieningen geboden worden als zij niet in staat zijn die zelf te organiseren. In dergelijke (specifieke) gevallen bepaalt echter de gemeente wie voor voorzieningen in aanmerking komt. De WMO geeft nu juist de opdracht aan gemeenten in die situaties beleid te voeren. Dat gebeurt door in de wet prestatievelden te omschrijven waarvan de concrete invulling door gemeenten in samenspraak met burgers en organisaties moet worden opgesteld. Dit is niet vrijblijvend voor gemeenten. De controle vindt in beginsel plaats binnen de lokale democratie. Het kabinet is dan ook van mening dat er voldoende waarborgen bestaan voor een passend aanbod in iedere gemeente.

Vraag

Hoe kijkt het kabinet tegen de recente ervaringen met ZBO's aan.

Antwoord

Het is goed om te merken dat er zoveel belangstelling voor de IBO's is, zeker ook van de kant van de Eerste Kamer. Het IBO over ZBO's (formele titel: IBO verzelfstandigde organisaties op rijksniveau) is

aan de Kamer toegestuurd en openbaar gemaakt om ruimte te geven voor politieke en maatschappelijke reacties, teneinde te komen tot een weloverwogen standpunt dat moet leiden tot een houdbaar stelsel rond verzelfstandiging. Dat een dergelijk onderwerp ruime publiciteit krijgt wekt geen verbazing. Wanneer het kabinetsstandpunt er is, kan dit in de Kamer nader worden besproken.

GroenLinks

Vraag

Is de Minister van Financiën bereid lastenplafonds te hanteren voor wonen en zorg?

Antwoord

Zowel bij wonen als bij zorg wordt uitgegaan van de economische draagkracht op basis van het huishoudinkomen. In 2006 zal tegelijkertijd met het nieuwe zorgstelsel de zorgtoeslag worden ingevoerd, waardoor huishoudens niet meer dan een bepaald percentage van hun inkomen kwijt hoeven te zijn aan zorg. Daarbij wordt uitgegaan van de gemiddelde zorgpremie. De huursubsidie gaat uit van de feitelijke huur die mensen betalen.

Vraag

Hoe zorgt het kabinet ervoor dat lagergeschoolden aan het werk komen en blijven.

Antwoord

Zie antwoord bij vraag van CDA